

Üzü Novruza sarı

Yurdumuza bahar gəlir

Çox qədim zamanlardan başlayaraq dünya xalqlarının bir soxu yazın gəlməsini, təbiətin oyanmasını, əkin işlərinin başlanmasını bahar bayramı kimi qeyd etmişlər. Bu münasibətlə şənliklər keçirmiş, onu yeni ilin başlangıcı kimi qarşılamışlar. Qədimdə bir sıra Şərqi xalqları, o cümlədən Mərkəzi Asiya və Azərbaycan türkləri də baharın gəlişini bayram etmişlər. Bu bayram Novruz adlandırılmışdır. Novruz bayramı martın 21-də və ya 22-də keçirilir. Bu isə yaz gecə-gündüz bərabərliyinə təsadüf edir.

Bir sox tədqiqatçılar Novruzun yaranma tarixini, onun zərduşlilik və ya müsəlman mədəniyyəti ilə əlaqələrini araşdırmış, əski mənbələrdə bir-birini təkrar və ya təsdiq edən müxtəlif faktlar aşkar etmişlər. Lakin ümumi fikir belədir ki, Novruz konkret bir dinlə, etiqadla bağlamaq düzgün deyil. Novruz bayramı, birlik, qardaşlıq bayramı, xalq şənliyidir. Qədim dövrlərdən bəri xalqımız Novruzunu yeni ilin başlangıcı hesab etmiş, onu bolluq, bərəkət və firavanlığın əzəli kimi rəmziləşdirmişdir.

Novruz inanclarının əsasında insana, təbiətə həyat verən dörd ünsürün—Suyun, Odu, Yelin (havanın) Torpağın isinməsi durur. Odur ki, Novruz şənlikləri təzə ilin başlanmasına, yeni martın 21-nə dörd həftə qalmış keçirilməyə başlayır. Bu aya Boz ay deyirlər. Həmin ayın hər çərşənbəsi təbiətin bir ünsürü ilə əlaqələndirilmiş və beləliklə, insanların təsəvvüründə ilaxır çərşənbələr yaranmışdır. Əski inamlara görə bu çərşənbələrin hər birində təbiətin dörd ünsüründən

biri dirilmişdir. İlin Novruzdan əvvəlki dörd axır çərşənbəsi müqəddəs sayılır. Bunlar Su çərşənbəsi, Od çərşənbəsi, Yel çərşənbəsi və Torpaq çərşənbəsi adlanır. Bu çərşənbələrdə də xalqımızın adət-ənənələri yaşayır.

Su çərşənbəsi

Bu çərşənbəyə «Əzəl çərşənbə», «Sular Novruzunu» da deyirlər. Su çərşənbəsində su və su mənbələri təmizlənir, arxlar qaydaya salınır, su hövzələrində abadlıq işləri görülür, su ilə bağlı müxtəlif şənliklər keçirirlər.

Od çərşənbəsi

İlaxır çərşənbələrin ikincisi Od çərşənbəsidir. Buna xalq arasında «İkinci çərşənbə» və ya «Üzgü çərşənbə»də deyilir. Od çərşənbəsi qədimdə xalqımızın Günəşə, odu saxlayıb qorunmağın vacibliyinə inamı ilə bağlıdır. Od çərşənbəsində odu təmizlik, sağlamlıq və gözəlik rəmzi kimi qeyd edərmişlər.

Yel çərşənbəsi

Yel çərşənbəsi günündə isə əsən isti küləklər yazın gəlişindən xəbər verir. Xalq arasında «Külək oyadan çərşənbə», «Küləkli çərşənbə» kimi tanınan Yel çərşənbəsi ilaxır çərşənbələrin üçüncüsüdür. İnama görə bu çərşənbədə oyanan yel, külək oyanmış suyu, odu hərəkətə gətirir.

Torpaq çərşənbəsi

Novruz ərəfəsində sonuncu çərşənbədə yer oyanır, torpaq nəfəs alır. Bu çərşənbə xalq arasında «Yer çərşənbəsi», «İlaxır çərşənbə» və ya «Torpaq çərşənbəsi» adlanır. İlaxır çərşənbələr arasında Torpaq çərşənbəsi mərasim, ayin, etiqad, oyun və şənliklərlə ən zəngindir çün-

ki həmin günün mərasimləri həm suya, həm Oda, həm Yelə, həm də Torpağa inamı əks etdirir. Həmin gün insanlar torpaq sahələrinə çıxır, torpağı təmizləyir, bostan və dirriklərdə müxtəlif ayinlər, kütləvi şənliklər keçirir, əmək nəğmələri oxuyurlar. Bu çərşənbənin axşam şənlikləri daha gur olur. Evlərdə üzərlik yandırılır, tonqallar qalanır, məşəllər yandırılır, bacalardan salınır, qurşaq atılır.

Həmin gün hamı öz evində olmalı, yalnız valideynlərinə baş çəkərək öz evlərinə qayıtmalıdır.

Torpaqla bağlı atalar sözləri:

—Torpağa əyilən namərdə ayılmaz.

—Torpağa xor baxsan, o sənə kor baxar.

İnanclar:

—Axır çərşənbə axşamı kəsülülər barışarlar.

—Axır çərşənbə gecəsində nəhs danışmaq olmaz.

Axır çərşənbə xalq tamaşaları ilə də zəngin olur. Bunlardan biri də «Kos-kosa»dır. Bu tamaşada oxunan mahnılar xalq arasında indi də məşhurdur.

A Kos-Kosa, gəlmisən, Gəlmisən meydana sən. Almayınca payını Çəkilənə bir yana sən.

Səməni: Baharın gəlişindən əvvəl suda isladılmış toxumdan səməni göyərdirirlər. Həyat, bolluq nişanəsi olan səməni baharın ilk müjdəçisi hesab olunur. Buna görə də bayram ərəfəsində səməni göyertmək Novruzun ən müqəddəs ayinidir.

Bir sözlə, xalqımızın ən qədim bayramlarından olan Novruz evlərə sevinc şadlıq gətirir, Novruzla bağlı nəğmələr, mərasimlər, tamaşalar isə şifahi xalq yaradıcılığımızın ayrılmaz hissəsidir və xalqımız bu bayramı xalqın mədəni abidəsi kimi bu gün də qoruyub saxlayırlar.

Aslan CƏLİLOV.

Qəbələ rayon prokurorunun 2015-ci il ərzində vətəndaşların yaşayış yerləri üzrə qəbulunun və hüquqi təbliğat işlərinin keçirilməsinə dair Q R A F İ K

Sıra sayı	Qəbulun və hüquqi təbliğat işlərinin keçirildiyi yaşayış yeri və qəbula dəvət edilmiş vətəndaşların yaşayış məntəqələrinin adları	Qəbulun keçirildiyi tarix, vaxt və yer	İcraçı
1.	Bayramkoxalı kəndi—Bayramkoxalı, Zalam, Kiçik Əmili, Hacıalılı, Kürd, Ovculu, Bılıx və Yenikənd kənd sakinləri	24.02.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
2.	Çuxur Qəbələ kəndi—Dizaxlı, Çuxur Qəbələ, Çarxana, Ziring, Quşlar	17.03.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
3.	Mirzəbəyli kəndi—İmamlı, Mirzəbəyli, Zərgərli, Xırxatala, Daşca, Zaraqan, Soltannuxa kənd sakinləri	14.04.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
4.	Hənzəli kəndi—Cığatelli və Hənzəli kənd sakinləri	12.05.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
5.	Vəndam qəsəbəsi—Nohurqışlaq, Məlikli, Bunud, Tüntül, Yengicə, Sırt yengicə kəndləri və Vəndam qəsəbəsi sakinləri	30.06.2015 qəsəbə məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
6.	Seyidqışlaq kəndi—Seyidqışlaq, Məmmədəğalı, Məmaylı və Topbağ kənd sakinləri	28.07.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
7.	Qəmərvan kəndi—Tikanlı, Qəmərvan, Ayrıx, Laza kəndləri və Bum qəsəbə sakinləri	11.08.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
8.	Həzrə kəndi—Həzrə, Nohurqışlaq kəndləri və Vəndam qəsəbə sakinləri	08.09.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
9.	Nic qəsəbəsi—Yemişanlı, Uludaş, Zərgərli, İmamlı və Nic qəsəbə sakinləri	20.10.2015 qəsəbə məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
10.	Mıxlıqovaq kəndi—Kötüklü, Mıxlıqovaq, Solquca kənd sakinləri	17.11.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov
11.	Böyük Əmili kəndi—Aydınqışlaq, Savalan, Kiçik Əmili, Böyük Əmili, Kiçik Pirəli, Böyük Pirəli, Əmirvan, Tövlə, Qaradəyn kənd sakinləri	29.12.2015 kənd məktəbi, saat 15 ⁰⁰ -da	Prokuror M. V. Orucov

Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti -95

Tədbirlər, mükafatlar

Bu ilin mart ayının 10-da Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin yaranmasının 95 ili tamam olur. Bu münasibətlə Qəbələ Rayon Qızıl Aypara Bölməsində tədbirlər planı hazırlanmış və plana əsasən silsilə tədbirlər həyata keçirilir. Tədbirlər planında rayon təhsil şöbəsi, rayon gənclər və idman idarəsi, rayon Dövlət Rəsm Qalareyası, rayon Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzi ilə birgə tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

2014-ci ilin dekabr ayında Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti arasında imzalanmış birgə əməkdaşlıq memorandumuna uyğun olaraq bölmə rayon Təhsil Şöbəsi ilə birgə keçiriləcək tədbirlərə geniş yer ayırmışdır. Belə təd-

birdəndən biri də rayon qızıl aypara bölməsinin təşəbbüsü ilə rayon təhsil şöbəsi, rayon Dövlət rəsm qalareyası ilə birgə məktəblilər arasında keçirilən "Gözəllik diyarı Qəbələ" mövzusunda rəsm müsabiqəsidir. Bu mövzuda seçilməsində məqsəd gündən-günə gözəlləşən, abadlaşan Qəbələni məktəblilərin gözü ilə canlandırmaq, onların bu mövzuda yaradıcılıq potensialını üzə çıxarmaq idi.

Müsabiqəyə təşkilat komitəsinin rəhbərliyi ilə bu günlərdə yekun vurulmuş və rayon

mədəniyyət mərkəzində məktəblilərin əl işlərindən ibarət rəsm sərgisi təşkil edilmişdir.

Sərgidə 12 ümümtəhsil və rayon İncəsənət məktəbindən 23 şagirdin 42 əl işləri nümayiş etdirilmişdir. Sevindirici haldır ki, sərgidə rayonun ən ucqar məktəblərindən şagirdlər iştirak etmişlər.

Tədbirdə rayon təhsil şöbəsinin, rayon Dövlət rəsm qal-

reyasının, Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzinin, uşaq yaradıcılıq mərkəzinin, ümümtəhsil məktəblilərinin, rayon incəsənət məktəbinin rəsm şöbəsinin nümayəndələri və məktəblilər iştirak etmişlər. Tədbiri giriş sözü ilə qızıl aypara bölməsinin sədri S. Bayramova açıaraq Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin tarixi, rayon bölməsinin fəaliyyəti haqqında məlumat vermişdir. Rayon təhsil şöbəsi metodkabinetinin müdiri,

şəhər bələdiyyə şurası sədrinin müavini A. Bayramova, Qəbələ Dövlət Rəsm Qalareyasının direktoru M. Ağayev, rayon gənclər və idman idarəsinin reisi F. Soltanov, Kiçik Əmili kənd tam orta məktəbinin direktoru M. Cavadov, çıxış etmişlər.

Təşkil edilmiş münisflər heyətinin üzvləri nümayiş etdirilən rəsm əsərlərinə baxış keçirmiş, qaliblər müəyyənləşdirilmişdir. Birinci yerin qalibləri—Soltannuxa və Kiçik Əmili kənd tam orta məktəbin şagirdləri Gülhənə Xəlilova, Əminə Musayeva, 2-ci yerin qalibləri İncəsənət məktəbinin və Zalam kənd tam orta məktəbin şagirdləri İsmayıl Muradhasilov, Bilal Məmmədov, 3-cü yerin qalibləri Qəbələ şəhər 1 saylı və Kürd kənd tam orta məktəbin şagirdləri Vüsal İmanov, Aydan Mustafayeva rayon Qızıl Aypara Bölməsinin hədiyyələri və Fəxri Fərmanla təltif edilmişlər. Əlavə olaraq 23 iştirakçının hər birinə bölmə tərəfindən hədiyyələr verilmişdir.

Tədbiri S. Bayramova yekunlaşdırmış, iştirakçılara və tədbirə köməklik göstərən nümayəndələrə təşəkkürünü bildirmişdir.

Nail İSAZADƏ,
Qəbələ Qızıl Aypara Bölməsinin könlüsü.